

Het geslacht *Myrtus* telde vroeger meer soorten dan tegenwoordig. Botanici hebben diverse soorten bij andere geslachten ingedeeld waardoor behoorlijk wat verwarring is ontstaan. Op de schoonheid van de planten heeft dat echter geen enkele invloed.

Tekst: Emiel van den Berg
Foto: www.visionpictures.com

Het geslacht *Myrtus* is de naamgever van de Myrtaceae, de mirtefamilie. Een familie die tal van decoratieve (sub)tropische plantengeslachten herbergt zoals *Eucalyptus*, *Callistemon*, *Metrosideros* en *Feijoa*. De wetenschappelijke naam *Myrtus* is een Latijnse vertaling van *murtos*; de Griekse plantennaam voor mirte. Het geslacht *Myrtus* telt een veelvoud aan soorten maar door aanpassingen binnen de naamgeving zijn daarvan door de jaren heen diverse bij andere geslachten terechtgekomen. De geslachten *Luma* en *Ugni* bijvoorbeeld hebben soorten die vroeger tot *Myrtus* behoorden. Meest kenmerkende van de *Myrtus*-soorten is dat ze bij kneuzing van het blad een kenmerkende sterke geur verspreiden. De olie uit de bladeren deed vroeger dienst als geurstof maar ook als geneesmiddel.

APHRODITE

M. communis is de bekendste soort. Deze heester is al sedert de oudheid in cultuur. De Romeinen gebruikten takken als versiering van hun graven en bij de Grieken was de heester gewijd aan Aphrodite, de godin van de liefde. In delen van Europa waar het voor de plant te koud is, behoort hij tot de oudste kuuipplanten. Omdat snoei goed wordt verdragen, komen bij die kuuipplanten vaak fraaie snoeivormen voor. De wintergroene *M. communis* is inheems in het gebied rond de Middellandse Zee en in de landen van Klein-Azië. Daar vormt de plant - vooral op zonovergoten groeiplaatsen - een groenblijvende heester tot 4 meter hoogte. Aan de roodbruine twijgen staan glanzende groene blaadjes met een spits toelopende top. In de zomer verschijnen de talrijke bloemen. Deze alleenstaande bloemen zijn circa 2 cm in doorsnede en geuren sterk. Opvallend is de grote hoeveelheid meeldraden waardoor ze een pluizig uiterlijk hebben. Na de bloei volgen eetbare donkerpaarse bessen. De cultivar 'Variegata' heeft witbont blad. *M. communis* subsp.

Myrtus communis

Verwarrende naamgeving bij *Myrtus*

tarentina verschilt van de soort door de kleinere en smallere blaadjes en de meer compacte habitus van de totale struik. Opvallend verschil is dat de bessen niet paarsrood zijn maar wit.

KANEELBRUIN

De soorten van *Luma* behoorden vroeger tot *Myrtus* maar zijn inmiddels opgesplitst in dit 'nieuwe' geslacht. Alle *Luma*-soorten groeien van nature in Zuid-Amerika en de geslachtsnaam is daarom afkomstig van een Chileense volksnaam voor mirte. Van alle soorten zijn er slechts twee in cultuur; *L. apiculata* en *L. chequen*. *L. apiculata* (syn: *Myrtus luma*) is inheems in Chili waar de plant tot een 20 meter hoge, soms meerstammige boom kan uitgroeien. In cultuur blijft de boom aanzienlijk kleiner, soms is er sprake van slechts een flinke heester. Pas wanneer de groeiomstandigheden optimaal zijn - vooral bij beschutting tegen koude wind en wortelbescherming bij strenge vorst - groeit zo'n struik langzaam uit tot bescheiden boom. In het zachte en vochtige westen van Engeland gedijt de plant goed en vooral daar zijn mooie tuinexemplaren te bewonderen. *L. apiculata* bloeit tegen het einde van de zomer met talrijke kleine roomwitte bloemen. Na de bloei volgen rode, naar zwart kleurende

bessen. Opvallender dan de bloei is echter de zeer decoratieve stam. Die stam heeft een warme kaneelbruine kleur en bladdert af waardoor de eronder gelegen grijze schors tevoorschijn komt. De soort werd in 1843 voor het eerst in Engeland ingevoerd. De cultivar *L. apiculata* 'Glanleam Gold' is een in 1975 geïntroduceerde variëteit met kleine, wit gemarmerde blaadjes. Het is een verbeterde vorm van de al oudere witbonte cultivar 'Variegata'. *L. chequen* (syn: *Myrtus chequen*) is de Chileense mirte die in 1847 voor het eerst richting Engeland kwam. Deze kleinere en meer winterharde soort heeft wat lichter gekleurde bladeren.

GUAVE

Ugni molinae (syn: *Myrtus ugni*) heeft een wetenschappelijke naam die de Latijnse vertaling is van een andere Chileense volksnaam voor mirte; *uñi*. Deze in Chili inheemse en wintergroene heester groeit daar in struikvegetaties en aan bosranden. De hoogte zit tussen de 1 en 2 meter. Aan het einde van het voorjaar verschijnen witte tot lichtroze bloemen die worden gevolgd door paarsbruine vruchten. Deze eetbare vruchten - gelijkend op de veenbes - smaken heerlijk. *U. molinae* wordt daarom ook wel de Chileense guave genoemd.